

Posuzujeme osobys se sluchovým postižením vždy individuálně

Ing. Martin Novák

6. 9. 2021

NEJSME JEN JEDNA SKUPINA

- Lidé se sluchovým postižením **netvoří jednu skupinu.**
- Existuje **více druhů, typů a stupňů** sluchových vad, a proto je každý člověk postižen jiným způsobem.
(Ne každý se však sám cítí být postižen.)

NĚKTERÉ VLIVY NA KOMUNIKAČNÍ STRATEGIE

- zda a do jaké míry jsou funkční zbytky sluchu
- zda je možno sluch využívat ke komunikaci
- zda je využíváno pouze zrakové vnímání
- zda je využíván současně zrak i sluch
- osobnost jedince
- ve kterém období života ztráta sluchu nastala

VLIV MÁ I VĚK V DOBĚ ZTRÁTY SLUCHU

- Některé osoby neslyší již **od narození**.
- Jiné osoby ztratily sluch v průběhu života, **v době, kdy již uměly mluvit**. (Osoby ohluchlé.)
- Proto dvě osoby, které neslyší, mohou mít **rozdílné komunikační strategie**.
Jedna může být orientována na **znakový jazyk**, druhá na **mluvený jazyk**.

RESPEKTUJME VOLBU KOMUNIKAČNÍ STRATEGIE

- Neházejme všechny, kdo neslyší, „do jednoho pytle“.
- Respektujme komunikační preference každé osoby.
- Uživatelé znakového jazyka obvykle potřebují **tlumočnicka do znakového jazyka**.
- Pro sluchově postižené uživatele českého jazyka je velmi potřebný **simultánní přepis mluvené češtiny**.
- U osob nedoslýchavých lze ztrátu v určité míře kompenzovat **sluchovými pomůckami**.

Možnost využití služeb zajištění vizuální komunikace pro neslyšící

- **Zákon č. 155/1998 Sb. ve znění zákona č. 384/2008 Sb.**
  - 5 pro neslyšící osoby (**český znakový jazyk, znakovaná čeština, prstová abeceda, výrazná výslovnost, písemný záznam mluvené řeči=simultánní přepis**),
  - **právo volby vhodného komunikačního systému je dáno neslyšícímu, je třeba respektovat jeho komunikační preferenci,**
  - za neslyšící se dle zákona považují ti, **kteří nemohou porozumět i s nejlepšími sluchovými pomůckami.**

Zprostředkování mluvené řeči uživatelům českého jazyka

A) Artikulačním tlumočením (nevýhodné)

- odezírání vyžaduje specifické podmínky
- ne každý neslyšící se naučí odezírat
- ne každý mluvčí má dobrou artikulaci
- odezírání po pár minutách vyčerpává
- odezírání není spolehlivé

B) Simultánním přepisem

- Přepis je pohodlný a spolehlivý způsob
- Má několik variant vhodných pro různé situace

Simultánní přepis mluvené řeči

- Simultánní přepis mluvené češtiny je doslovný přepis z náslechu v reálném čase.
- Využívají jej osoby neslyšící, nedoslýchavé a ohluchlé, které preferují češtinu.
- Využívá se buď na hromadných akcích (na konferencích, přednáškách, či ve školách) nebo při individuálním jednání.

Způsoby zobrazování textu při simultánním přepisu mluvené řeči

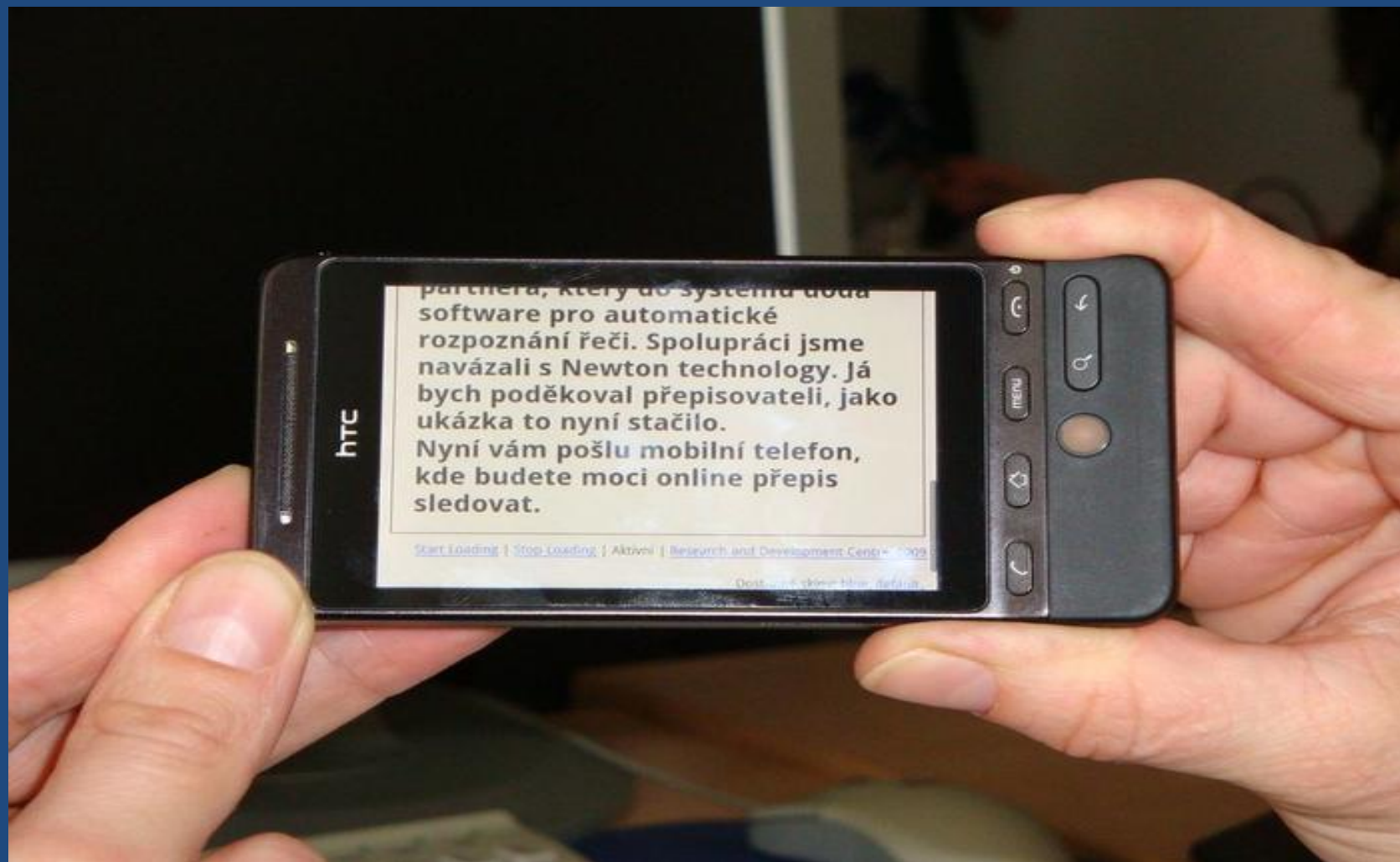
Text simultánního přepisu může být zobrazován:

- na běžném monitoru, pokud je text určen pro jednu osobu,
- na větší obrazovce pro malou skupinu,
- promítáním na velkou plochu pro větší skupiny osob, například na konferencích.

Přepis není lokálně omezen.

Text může být pořizován na místě, anebo může být dle potřeby přenášen na dálku přes internet či satelit.

On – line simultánní přepis

Jak zajistit tlumočnicka

- Registr poskytovatelů sociálních služeb > tlumočnické služby
- Centrum zprostředkování tlumočnicků pro neslyšící (www.cztn.cz)
- Tlumočení ČUN v některých krajích (www.cun.cz)
- Tichá linka – nonstop tlumočení online (www.appn.cz/tlumocnicka-sluzba-online)
- Pobočky SNN (www.snn-cr.cz apod.)
- zajistí si neslyšící sám, na koho je zvyklý

Jak zajistit simultánní přepis

- Centrum zprostředkování simultánního přepisu ČUN (www.eprepis.cz, prepis@cun.cz)
  - již 9352 přepisů na místě, z toho 95 u soudů)
- Transkript online (www.transkript.cz)
  - Era finančních center, Vodafonu, T-Mobile apod.

Chyby v terminologii

- Nesprávně: „**ti postižení**“
- Správně:
  - **osoba** se sluchovým postižením
  - **osoba** s postižením sluchu
  - **osoba** sluchově (zdravotně, tělesně) postižená

Chyby v terminologii

- Nesprávně: **handicapování**
- Slovo **handicap** nemá stejný význam jako **zdravotní postižení** a nemusí s ním ani souviset. (např. Čech v Anglii – neumí anglicky...)
- Handicap znamená jen znevýhodnění v konkrétní situaci.

Chyby v terminologii

- Nesprávně: „**hluchoněmý**“
- Slovo **hluchoněmý** je neslyšícími lidmi často vnímáno jako hanlivé slovo.
- Neslyšící člověk není němý, má hlas v pořádku, ale když nezná mluvený jazyk, tak se mluvení vyhýbá.